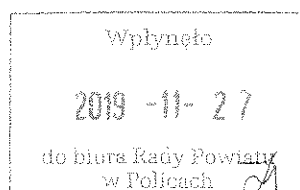

Starosta Policki

Police, dnia 27 listopada 2019 r.

**Pani
Małgorzata Siemianowska
Radna Powiatu Polickiego**

SR.0003.6.2019.BS

Odpowiadając na Pani interpelację z dnia 17 listopada 2019 r., dotyczącą określenia procedury postępowania w przypadkach znalezienia zwłok dzikiego zwierzęcia na prywatnej posesji, która do biura Rady Powiatu w Policach wpłynęła w dniu 19 listopada 2019 r., przekazaną pismem Przewodniczącego Rady Powiatu w Policach znak AO.0003.60.2019.IS z dnia 20 listopada 2019 r., a także mając na uwadze brzmienie § 61 Statutu Powiatu Polickiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 5468), informuję, co następuje.

Analiza obowiązujących przepisów prawa, w tym: ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010) oraz ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239), prowadzi do wniosku, że obowiązek usuwania i unieszkodliwiania zwłok zwierzyny ciąży co do zasady na gminie, za wyjątkiem obowiązku usunięcia i unieszkodliwienia zwłok zwierzyny padłej na drogach publicznych, który to ciąży na zarządcy drogi. Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności, o czym traktuje pkt 15, zapewniają zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie. Jak wyżej wskazano, ustawa odwołuje się do zwierząt bezdomnych, należy jednak zauważyć, że użycie przez prawodawcę w art. 3 ust. 2 wyrażenia „w szczególności” wskazuje, że obowiązki gminy w zakresie utrzymania czystości i porządku wymienione w tym przepisie mają charakter przykładowy, a katalog tych zadań jest otwarty. Oznacza to zatem, że gmina zobowiązana jest do podejmowania także innych, niewymienionych w przepisie działań, o ile są one konieczne dla utrzymania czystości i porządku. Jednym z takich działań będzie z pewnością usunięcie i utylizacja zwłok zwierząt łownych znajdujących się na terenie gminy. Podkreślenia wymaga fakt, że obowiązek usuwania zwłok dzikich zwierząt przez gminy na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie wynika wprost z tej ustawy, lecz jej wykładni.

Obowiązek w zakresie usuwania zwłok zwierząt z dróg publicznych wynika z kolei z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przepis ten stanowi, że obowiązek utrzymania czystości i porządku na drogach publicznych należy do zarządu drogi. Obowiązek ten dotyczy również usuwania zwłok padłych zwierząt. Analizowany przepis koreluje z przepisami dotyczącymi dróg publicznych. W myśl art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068 z późn.zm.) jeżeli do właściwości organu administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg jest on zarządcą drogi.

W konsekwencji należy stwierdzić, że do zarządcy drogi należą sprawy z zakresu utrzymania dróg, w którym to zadaniu mieści się również usuwanie z dróg padłych zwierząt. Usunięcie zwłok zwierząt z drogi można uznać za czynność porządkową zmierzającą do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu.

Wniosek wynikający z analizy przepisów ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, wskazujących gminę jako podmiot właściwy do usuwania zwłok martwej zwierzyny, nie uwzględnia jednak przepisów ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Art. 22 ust. 1 pkt 3 tej ustawy nakłada bowiem na właściciela, posiadacza lub zarządzającego nieruchomością obowiązek usuwania z nieruchomości padłych zwierząt (nie ma przy tym znaczenia, czy zwierzę jest domowe, gospodarskie, czy dzikie). Rozważając zatem przepisy której ustawy należy stosować, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w sposób jednoznaczny nakłada obowiązek usuwania zwłok zwierząt na właściciela, posiadacza lub zarządzającego nieruchomością, na terenie której zwierzę padło (jednocześnie nie zawiera ona przepisów, które wskazywałyby, że w takich sytuacjach należy stosować odpowiednio przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), podczas gdy obowiązek usuwania zwłok dzikich zwierząt przez gminy na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie wynika wprost z tej ustawy, lecz z jej wykładni. Z tego względu należałoby uznać, że to ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi stanowi *lex specialis* w stosunku ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, i tym samym przyjąć, że to na właścicielach nieruchomości, a nie na gminie, ciąży obowiązek usuwania zwłok padłych dzikich zwierząt. Za taką interpretacją przemawia również fakt, że ustawa o zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi jest ustawą późniejszą w stosunku do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, co powoduje zastosowanie reguły kolizyjnej stanowiącej o tym, że ustawa późniejsza uchyla moc obowiązującą ustawy wcześniejszej. Zatem reasumując, na właścicielu, posiadaczu lub zarządzającym nieruchomością ciąży obowiązek usuwania i unieszkodliwiania zwłok zwierzyny, w tym poniesienia kosztów z tym związanych. Obowiązek gminy w tym zakresie ogranicza się do nieruchomości gminnych, w tym dróg gminnych. Z kolei obowiązek usuwania i unieszkodliwiania zwłok zwierzyny z dróg publicznych innych niż gminne ciąży na ich zarządcach. Tym samym zarządca dróg jest podmiotem, który ponosi koszty związane z powyższymi działaniami na drogach publicznych. Powyższy wywód znajduje potwierdzenie m.in. w stanowisku Ministerstwa Środowiska zaprezentowanym w piśmie Podsekretarza Stanu Ministerstwa Środowiska znak DGO-I.070.37.2017 z dnia 26 września 2017 r.

STAROSTA

Andrzej Betinerek

Otrzymują do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Powiatu w Policach
2. ST
3. SW
4. SP